EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.8.2020.
COM(2020) 462 final

2020/0215 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobravanju na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/672 privremene potpore Slovačkoj radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Uredbom Vijeća 2020/672 („Uredba o instrumentu SURE”) propisan je pravni okvir za financijsku potporu Unije državama članicama u kojima je zbog izbijanja bolesti COVID-19 došlo do ozbiljnih gospodarskih poremećaja ili kojima ozbiljno prijete takvi poremećaji. Potpora iz instrumenta SURE namijenjena je prvenstveno za financiranje programâ skraćenog radnog vremena ili sličnih mjera kojima je cilj zaštititi zaposlene i samozaposlene osobe i na taj način smanjiti stopu nezaposlenosti i gubitak prihoda, te dodatno, za financiranje nekih zdravstvenih mjera, osobito na radnom mjestu.

Slovačka je 6. kolovoza 2020. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije na temelju Uredbe o instrumentu SURE. Komisija se u skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe o instrumentu SURE savjetovala sa slovačkim tijelima kako bi provjerila iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih rashoda uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 koji se izravno odnose na nacionalni program skraćenog radnog vremena i slične mjere. Cilj nacionalnog programa skraćenog radnog vremena jest zaštititi zaposlenike i samozaposlene osobe te time smanjiti nezaposlenost i gubitak prihoda. Tim se programom poduzećima koja se suočavaju s gospodarskim poteškoćama dopušta da privremeno smanje broj radnih sati svojih zaposlenika, koji za neodrađene sate dobivaju javnu dohodovnu potporu. U program se mogu uključiti poslodavci čiji je dio zaposlenika na privremenom dopustu od ožujka 2020. do prosinca 2021. Ti poslodavci mogu zatražiti povrat troškova plaća u iznosu do 80 % uobičajene bruto plaće zaposlenika na dopustu do maksimalnih 880 EUR mjesečno uz uvjet zadržavanja zaposlenika. Osim nacionalnog programa skraćenog radnog vremena Slovačka je uvela i sljedeće popratne mjere: (a) paušalni doprinos po zaposleniku od ožujka do kraja rujna 2020. pod uvjetom smanjenja prodaje od najmanje 20 % (mjesečna potpora od 180 do 540 EUR, ovisno o smanjenju prodaje), (b) paušalni doprinos do kraja rujna 2020. koji se isplaćuje samozaposlenim osobama s obveznim socijalnim osiguranjem pod uvjetom smanjenja prodaje od najmanje 20 % (mjesečna potpora od 180 do 540 EUR, ovisno o smanjenju prodaje), (c) povrat 80 % bruto plaće zaposlenika (do maksimalnog iznosa od 1 100 EUR) do kraja rujna 2020. za poduzeća zatvorena dekretom i (d) paušalnu naknadu od 210 EUR mjesečno do kraja rujna 2020. za radnike koji rade na temelju ugovora, poduzeća s jednom zaposlenom osobom i samozaposlene osobe.

Slovačka je Komisiji dostavila relevantne informacije.

Uzimajući u obzir dostupne dokaze, Komisija predlaže Vijeću da donese provedbenu odluku o odobravanju financijske pomoći Slovačkoj u skladu s Uredbom o instrumentu SURE radi potpore navedenim mjerama.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Ovaj je Prijedlog u cijelosti usklađen s Uredbom Vijeća 2020/672, na temelju koje je i sastavljen.

Ovaj je Prijedlog dopuna jednom drugom instrumentu prava Unije za potporu državama članicama u izvanrednim situacijama, a to je Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije („Uredba (EZ) br. 2012/2002”). Uredba (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća, kojom je taj instrument izmijenjen da bi se njegovo područje primjene proširilo na izvanredna stanja

velikih razmjera u području javnog zdravlja i definirale određene operacije prihvatljive za financiranje, donesena je 30. ožujka.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je dio raznih mjera donesenih kao odgovor na aktualnu pandemiju bolesti COVID-19, kao što je „Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus”, i dopunjuje druge instrumente za potporu zapošljavanju, kao što su Europski socijalni fond i Europski fond za strateška ulaganja/InvestEU. Korištenjem operacija uzimanja i davanja zajmova radi potpore državama članicama u ovom konkretnom slučaju pandemije bolesti COVID-19, ovaj Prijedlog služi kao druga crta obrane za financiranje programâ skraćenog radnog vremena i sličnih mjera kojima se pomaže zaštiti radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova za ovaj instrument Uredba Vijeća 2020/672.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prijedlog se temelji na zahtjevu države članice i dokaz je europske solidarnosti koja se očituje u financijskoj pomoći Unije u obliku privremenih zajmova državi članici pogođenoj pandemijom bolesti COVID-19. Kao druga crta obrane, takva financijska pomoć privremena je potpora državi za povećane javne rashode za programe skraćenog radnog vremena i slične mjere za zaštitu radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti i gubitka prihoda.

Takva će potpora pomoći pogođenim građanima i pridonijeti ublažavanju izravnih socioekonomskih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti ovaj Prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva instrumenta.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Savjetovanje s dionicima nije moglo biti provedeno zbog žurnosti pripreme Prijedloga da bi ga Vijeće moglo pravovremeno donijeti.

- **Procjena učinka**

Procjena učinka nije provedena zbog žurnosti Prijedloga.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Komisija bi trebala moći ugovoriti zaduživanje na financijskim tržištima u svrhu korištenja istih sredstava za zajmove državi članici koja je zatražila financijsku pomoć iz instrumenta SURE.

Osim jamstava od država članica, u okvir su ugrađene i druge sigurnosne mjere kako bi se zajamčila financijska solidnost programa:

- rigorozan i konzervativan pristup financijskom upravljanju,
- struktura portfelja zajmova koja ograničava rizik koncentracije, izloženost na godišnjoj razini i prekomjernu izloženost prema državama članicama pojedinačno, istovremeno osiguravajući dostatna sredstva za dodjelu državama članicama kojima su najpotrebnija i
- mogućnost obnavljanja zajma.

2020/0215 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobravanju na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/672 privremene potpore Slovačkoj radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19[1], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Slovačka je 6. kolovoza 2020. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije kojom bi dopunila svoje nacionalne mjere za ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socioekonomskih posljedica za radnike.

(2) Očekuje se da će izbijanje bolesti COVID-19 i izvanredne mjere koje je Slovačka uvela da bi ograničila širenje pandemije i njezine socioekonomske i zdravstvene posljedice dramatično utjecati na javne financije. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2020. procijenjeno je da će Slovačka do kraja 2020. zabilježiti deficit opće države od 8,5 % i dug opće države od 59,5 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). U Komisijinoj ljetnoj privremenoj prognozi 2020. predviđeno je smanjenje BDP-a Slovačke za 9,0 % u 2020.

(3) Pandemija bolesti COVID-19 dovela je do imobilizacije znatnog dijela radne snage u Slovačkoj. Uzrokovala je iznenadno i znatno povećanje javnih rashoda u Slovačkoj zbog nacionalnog programa skraćenog radnog vremena i sličnih mjera, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 4.

(4) Konkretnije, Zakon br. 5/2004 zb. o službama za zapošljavanje, kako je navedeno u zahtjevu Slovačke od 6. kolovoza 2020., temelj je za uvođenje niza mjera za ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19, uključujući program potpore poslodavcima čiji su zaposlenici na privremenom dopustu od ožujka 2020. do prosinca 2021. Ti poslodavci mogu zatražiti povrat troškova plaća u iznosu do 80 % uobičajene bruto plaće zaposlenika na dopustu do maksimalnih 880 EUR mjesečno uz uvjet zadržavanja zaposlenika. Osim toga, uveden je i niz popratnih mjera: (a) paušalni doprinos po zaposleniku od ožujka do kraja rujna 2020. pod uvjetom smanjenja prodaje od najmanje 20 % (mjesečna potpora od 180 do 540 EUR, ovisno o smanjenju prodaje), (b) paušalni doprinos do kraja rujna 2020. koji se isplaćuje samozaposlenim osobama s obveznim socijalnim osiguranjem pod uvjetom smanjenja prodaje od najmanje 20 % (mjesečna potpora od 180 do 540 EUR, ovisno o smanjenju prodaje),

[1] SL L 159, 20.5.2020., str. 1.

(c) povrat 80 % bruto plaće zaposlenika (do maksimalnog iznosa od 1 100 EUR) do kraja rujna 2020. za poduzeća zatvorena dekretom i (d) paušalnu naknadu od 210 EUR mjesečno do kraja rujna 2020. za radnike koji rade na temelju ugovora, poduzeća s jednom zaposlenom osobom i samozaposlene osobe. Paušalna naknada može se smatrati mjerom koja je slična programima skraćenog radnog vremena, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672, jer je njezin cilj zaštititi samozaposlene osobe ili slične kategorije radnika od smanjenja ili gubitka prihoda.

(5) Slovačka ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć iz članka 3. Uredbe (EU) 2020/672. Slovačka je Komisiji dostavila dostatne dokaze o povećanju stvarnih i planiranih javnih rashoda za 1 077 457 000 EUR od 1. veljače 2020. zbog nacionalnih mjera poduzetih radi ublažavanja socioekonomskih posljedica pandemije bolesti COVID-19. To je iznenadno i znatno povećanje jer nove mjere obuhvaćaju znatan udio poduzetnika i radne snage u Slovačkoj. Slovačka namjerava financirati 390 262 000 EUR iznosa povećanih rashoda s pomoću sredstava Unije i 56 311 400 EUR svojim vlastitim sredstvima.

(6) Komisija se u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672 savjetovala sa Slovačkom i provjerila je odnosi li se iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere navedene u zahtjevu od 6. kolovoza 2020.

(7) Stoga bi Slovačkoj trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi joj se pomoglo u ublažavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19.

(8) Ovom Odlukom ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod postupaka koji bi se mogli pokrenuti u vezi s poremećajima funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. UFEU-a da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore.

(9) Slovačka bi trebala redovito obavješćivati Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda kako bi Komisija mogla procijeniti u kojoj je mjeri Slovačka te rashode izvršila.

(10) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzevši u obzir postojeće i očekivane potrebe Slovačke, kao i zahtjeve za financijsku pomoć u skladu s Uredbom (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili planiraju podnijeti druge države članice, a pritom su primijenjena načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Slovačka ispunjava uvjete iz članka 3. Uredbe (EU) 2020/672.

Članak 2.

1. Unija Slovačkoj stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 630 883 600 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma je 15 godina.

2. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći odobrene ovom Odlukom traje 18 mjeseci i počinje teći od prvog dana nakon stupanja na snagu ove Odluke.

3. Financijsku pomoć Unije Komisija Slovačkoj stavlja na raspolaganje u najviše osam obroka. Obroci se mogu isplatiti u jednoj ili nekoliko tranši. Rokovi dospijeća tranši iz prvog obroka mogu biti dulji od maksimalnog prosječnog dospijeća iz stavka 1. U takvim slučajevima, rokovi dospijeća sljedećih tranši utvrđuju se tako da se, nakon isplate svih obroka, poštuje maksimalno prosječno dospijeće iz stavka 1.

4. Prvi obrok isplaćuje se nakon stupanja na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.

5. Slovačka podmiruje troškove financiranja Unije iz članka 4. Uredbe (EU) 2020/672 za svaki obrok uvećane za sve naknade, troškove i izdatke Unije koji nastanu zbog financiranja.

6. Komisija odlučuje o iznosu i isplati obroka, kao i o iznosu tranši.

Članak 3.

Slovačka može financirati nacionalni program skraćenog radnog vremena i popratne mjere kako je predviđeno člankom 54. stavkom 1. točkom (e) Zakona br. 5/2004 zb. o službama za zapošljavanje.

Članak 4.

Slovačka do [*DATUM: šest mjeseci od datuma objave ove Odluke*] i svakih šest mjeseci nakon toga obavješćuje Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda, sve do potpunog izvršenja tih planiranih javnih rashoda.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena Slovačkoj Republici.

Članak 6.

Ova Odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik